

ชุด เพื่อขออนุญาตเจ้าหน้าที่ให้วิญญาณเข้าไปได้ วางที่ศาลเจ้าพ่ออีก ๑ ชุด เพื่อขอให้
เจ้าพ่อไปนำวิญญาณมาและวางอีก ๑ ชุดที่ประตูอาคารของสำนักเพื่อขออนุญาต
ทวดาเรือนให้วิญญาณเข้าไปหาร่างทรงได้ จากนั้นจึงรอเวลาที่วิญญาณจะมาถึง
กาลเวลาผ่านไปชั่วครู่ ร่างทรงจะบอกญาติว่าวิญญาณมาแล้ว พร้อมกล่าว
คำเชิญว่า "เออ...(ชื่อคนตาย) ขอขวัญทั้งสามสิบสองขวัญของท่านมารวมกันเนื้อ
ขอหื้อต่อมจิตต่อมใจมานะ มาเกาะบ่าข้านี้เนื้อ เขาเช่าไว้แล้ว บ่ต้องเกรงใจเนื้อ
เชิญเลยเนื้อ..." สักครู่ใหญ่ ร่างทรงจะมีอาการเรอและหาวเป็นระยะแล้วล้มลงหมด
สติ เมื่อญาติเห็นดังนั้นจะเข้าไปปลุกให้คืนสติโดยเรียกชื่อของคนตาย จนร่างทรงนั้น
มีสติขึ้นมาอีก แต่คราวนี้จะมีบุคลิกที่ส่วนใหญ่จะเห็นเป็นเหมือนบุคลิกของคนตาย
จริงๆ และเพื่อพิสูจน์ว่าเป็นวิญญาณที่ต้องการให้มาลงจริงหรือไม่ จึงมีการนำเอาเสื้อผ้า
และของใช้ส่วนตัวที่ปะปนกับของคนอื่นมาให้เลือก หากร่างทรงนั้นเลือกได้ถูกต้อง
ก็จะมีคำถามสารทุกข์สุกดิบ ถามถึงสิ่งที่ได้ทำบุญอุทิศให้ว่าได้รับหรือไม่ หากจะทำ
บุญให้อีก จะต้องการสิ่งใดเป็นต้น หลังจากซักถามจนพอใจแล้ว ญาติจะเอาอาหารที่
เตรียมไว้ให้รับประทาน ซึ่งวิญญาณในร่างทรงอาจรับประทานอย่างเอร็ดอร่อยหรือหาก
ไม่รับประทาน ก็จะขอเอากลับไปในโลกวิญญาณด้วย

เมื่อวิญญาณในร่างทรงสนทนากับญาติพอสมควรแล้วจะขอลา ซึ่งร่างทรง
จะหมดสติอีกครั้ง คราวนี้จะฟื้นคืนสติเอง เป็นวิญญาณที่เข้ามาสิงใหม่ คือเจ้าพ่อ
ประจำสำนัก

เจ้าพ่อจะเป็นผู้อธิบายล่ำทับว่า ขณะนี้วิญญาณของผู้ตายสถิตอยู่ที่ไหน การ
ทำบุญนั้นควรปฏิบัติเช่นไรส่วนบุญจึงจะไปถึง แล้วเจ้าพ่อจะอวยชัยให้พร พร้อมกล่าว
ลาทุกคนไปและร่างทรงจะหมดสติแล้วฟื้นอีกคำรบหนึ่ง ซึ่งจิตใจจะกลับคืนเป็นของ
คนทรงตามปกติ

สิ่งสุดท้ายที่จะต้องปฏิบัติ คือญาติผู้ใหญ่ที่ไปในวันนั้นจะต้องทำพิธีรับขวัญ
คนทรง โดยมีพานรับขวัญที่เตรียมไว้พร้อมผูกข้อมือคนทรงเพื่อความเป็นสิริมงคล
เป็นพิธีสุดท้าย

การลงขอมผีที่กล่าวมา เป็นการลงผีโดยปกติ ซึ่งถือได้ว่าผลสำเร็จ คือความ
พึงพอใจของญาติ แต่จะมีบางกรณีอาจมีปัญหาถึงขั้นล้มเหลว เช่น วิญญาณของคนตาย
บางรายเจ้าพ่อไม่สามารถนำมาสิงสู่ร่างทรงเพราะหาไม่พบ บางรายหาพบแต่ไม่ได้รับ
อนุญาตจากหัวหน้าวิญญาณที่ควบคุมดูแล หรือบางรายวิญญาณมาแล้วแต่ไม่ยอมลง
สิงร่างทรง ซึ่งหากเกิดกรณีเช่นนี้ ผู้ประกอบพิธีจะไม่ขอรับเงินค่าใดๆ แม้แต่บาทเดียว

ปัจจุบัน การลงขอมผียังคงมีให้เห็นอยู่ทั่วไปหลายแห่ง แต่ละแห่งมีคนไปใช้
บริการไม่ขาดสาย เรื่องนี้หลายท่านอาจมองว่าเป็นสิ่งมงายไร้เหตุผล แต่ในความรู้
เหตุผล ก็ย่อมมีเหตุผลสนับสนุนอยู่ อย่างน้อยก็คือบุคลิกที่ร่างทรงแสดงออก การ
เลือกสิ่งของเครื่องใช้ การทักทายผู้คนที่เคยรู้จัก ผนวกกับความรักอาลัยและมีใจโอน
เอนเชื่อถือ และที่สำคัญคือเป็นวิถีทางสุดท้ายที่จะถามไถ่ผู้ที่จากไปไม่มีทางหวนกลับ
และแน่ละครับสิ่งเหล่านี้ย่อมเป็นพลังกำหนดให้การลงขอมผียังเป็นที่ยอมรับกันอยู่ใน
แถบนี้ และจะนิยมกันอย่างนี้ตลอดไป ตราบใดมีการตายของมนุษย์.

สนั่น ธรรมธิ

สำนักส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่